

دانشگاه

رهبړ معظم انقلاب اسلامی در پاسخ به گزارش وزیر علوم خواستار قوت گرفتن ارتباط دانشگاه و صنعت شدند

صنعت و دانشگاه در پله نخست

پروژه و اقدام اجرایی بوده که همگی با هدف ارتقای فرآیندهای مربوط به رف نیاز جامعه از طریق پژوهش های مرتبط با صنعت تهیه و ابلاغ شده بود. براساس همین طرح قرار است تا سال ۱۴۰۴، ۲۵ درصد از پروژه های تحصیلات تکمیلی به صورت مستقیم و به سفارش صنعت و جامعه انجام شود که البته این میزان با افزایش متوسط سالانه پنج درصد اجرایی می شود. از سوی دیگر مسئولان این وزارتخانه درنظر دارند با طرح ایجاد ترتیبات مناسب به منظور تدوین و انعقاد قراردادهای بزرگ با سازمان ها و وزارتخانه های کشور همچون دفاع، نفت، صنعت، سازمان حفاظت محیط زیست و... از نیازهای فناوری ایران این صنایع با هدایت رساله های تحصیلات تکمیلی در این زمینه ها حمایت کنند.

هرچند اقدامات مسئولان آموزش عالی برای هموار کردن مسیر ارتباط با صنعت به آرامی صورت می گیرد، اما طی سال های اخیر اقدامات قابل توجهی در این زمینه صورت گرفته که از جمله آن می توان به تدوین آیین نامه «فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی در جامعه و صنعت» در راستای ایجاد تحول میان این دو نهاد اشاره کرد که

در سال گذشته به دانشگاه ها ابلاغ شده که بر اساس آن اعضای هیات علمی که از سال ۹۸ که بعد استخدام می شوند، باید برای آشنایی با صنعت مرتبط با تخصص خود در دوره پیمانی، دست کم ۶ماه فرصت مطالعاتی را با استفاده از تسهیلات مالی دانشگاه محل خدمت درصنعت مرتبط بگذرانند که البته صنعت نیز باید هزینه های گزینت پژوهش اساتید را پرداخت کند و جالب اینجا است که طی همین مدت کوتاه بیش از ۵۰ نفر از اعضای هیات علمی نسبت به انتخاب صنایع مورد نظر و گذاردن فرصت مطالعاتی اقدام کرده اند.

مهارت افزایی فارغ التحصیلان راهبرداصلی وزارتخانه برای بهبود ارتباط دانشگاه و صنعت

هرچند تاکید زیادی به برقراری ارتباط بین مراکز علمی و صنعتی کشور وجود داشته و دارد، اما یکی از چالش های اصلی در تحقق این مساله نداشتن مهارت های لازم فارغ التحصیلان برای ورود به بازار کار است؛ موضوعی که چندسالی می شود جزء اصلی ترین دغدغه های مسئولان آموزشی و دانشگاهی کشور شده و حالا

برنامه های عملیاتی وزارت علوم برای تسهیل برقراری ارتباط میان دانشگاه و صنعت

طرح تحول همکاری های دانشگاه ها و موسسات آموزشی، پژوهشی و فناوری با جامعه و صنعت وزارت علوم که در سال گذشته تدوین شده دارای ۸ راهبرد اصلی و ۴۴ برنامه است که هر کدام از این راهبردها برنامه های خاص خود را دارد. تدوین ماموریت های ملی، منطقه ای و استانی دانشگاه ها و موسسات پژوهشی براساس توانمندی ها و مزیت های نسبی، تدوین و تصویب قوانین و برنامه های مورد نیاز جهت بهبود و توسعه همکاری مشترک دستگاه های اجرایی دولتی مختلف با دانشگاه ها و موسسات پژوهشی، طراحی فرآیند همکاری بخش های غیردولتی موثر در اقتصاد کشور و طراحی روش های تعامل و همکاری های مناسب، تدوین و اجرای سازوکارها و روش های نوین در شیوه همکاری های میان دانشگاه ها و موسسات پژوهشی با جامعه و صنعت، توسعه و اجرای گسترده و هدفمند طرح فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسات پژوهشی، افزایش تاثیر فعالیت های پژوهشی مورد نیاز کشور در استخدام، ارتقا و ترغیب اعضای هیات علمی، ایجاد تعادل و تناسب بین فعالیت های آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی، بازنگری آیین نامه های موجود در حوزه های مختلف در راستای تسهیل ارتباط دانشگاه ها با جامعه و صنعت، متناسب سازی عناوین و محتوای رشته ها، گرایش های تحصیلی و ظرفیت پذیرش براساس نیازهای ملی، منطقه ای و استانی، بهبود مدیریت و کنترل پروژه های پژوهشی ارتباط با صنعت و پایش مستمر آنها، آسیب شناسی مشکلات و مسائل حقوقی قراردادهای ارتباط با صنعت دانشگاه ها و تدوین روش های مناسب جهت تسهیل همکاری ها از جمله اقدامات وزارت علوم برای تسهیل ارتباط میان صنعت و دانشگاه است.
تقدیر و حمایت مستمر از طرح های برگزیده کاربردی و مرتبط با نیازهای ملی، منطقه ای و استانی، اختصاص مشوق های مناسب برای اعضای هیات علمی فعال در حل چالش های ملی، منطقه ای و استانی، تقویت ساختار دفاتر ارتباط با صنعت دانشگاه ها و موسسات پژوهشی و پیش بینی مشوق های مناسب جهت گسترش همکاری ها و افزایش کیفیت اجرای طرح ها، پیش بینی مشوق های مناسب برای صاحبان صنایع، وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی، بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان در راستای ارتباط بیشتر با صنعت و جامعه، تقاضا محور کردن پایان نامه های تحصیلات تکمیلی از طریق راه اندازی ستاپ های تخصصی، ارائه مشوق های لازم برای اساتید و دانشجویان مجری پایان نامه های تقاضا محور، درنظر گرفتن امتیاز ویژه برای موضوعات پایان نامه های مرتبط با نیازهای کشور، توسعه، ساماندهی و پایش مستمر دوره های مهارت افزایی دانشجویان و دانش آموختگان براساس نیازهای بازار کار در سطح ملی، منطقه ای و استانی با همکاری وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی، ساماندهی و افزایش کیفیت و بهره وری دوره های کارآموزی دانشجویان، جلب همکاری و حمایت وزارتخانه ها دستگاه های اجرایی، تشکل های بخش خصوصی و نهادهای مرتبط برای ارائه امتیازات، مشوق های مناسب

در گزارش ارائه شده به رهبری توسط وزیر علوم رف این مشکل راهبرد اصلی وزارتخانه قرار گرفته و این مساله نقش بارزی در تعیین آینده شغلی دانش آموختگان و تصدی مسئولیت های مبتنی بر صلاحیت های حرفه ای عنوان شده است. براساس آمار منتشرشده توسط این مقام مسئول میانگین تعداد دوره های برگزارشده در هر دانشگاه معادل ۴۵ دوره در سال ۹۷ بود، درحالی که این عدد در سال ۹۸ به ۷۷ دوره رسیده و از طرف دیگر میانگین شرکت کنندگان در دوره های مهارت افزایی ۱۲۹۵ نفر در سال ۹۷ و ۲۲۴۵ نفر در سال ۹۸ بوده است. همچنین ارزیابی و رصد دائمی و پایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان که در بیش از ۸۰ دانشگاه کشور انجام شده، هم از دیگر اقداماتی به شمار می رود که طبق گزارش وزیر علوم در سال ۹۸ در راستای تحقق این مساله صورت گرفته است. نکته جالب دیگر در گزارش وزیر علوم افزایش میزان اشتغال فارغ التحصیلان است که از ۶۱ درصد در سال ۹۷ به ۶۴ درصد رسیده است؛ هرچند طرف یک سال تنها سه درصد به میزان فارغ التحصیلان اضافه شده، اما طبیعتا همین میزان آن هم در شرایط فعلی اقتصادی کشور مساله قابل توجهی است، چرا که براساس گزارش مسئولان این وزارتخانه متوسط رشد اشتغال دانش آموختگان مقطع کارشناسی که در سال ۹۷ معادل ۴۹ درصد ارزیابی شده بود، این رقم در سال ۹۸ به ۵۳ درصد رسیده است. با این حال مسئولان آموزش عالی از اشتغال متوسط ۶۴ درصدی دانش آموختگان راضی نیستند، اما امیدوارند با تداوم اجرای تمهیداتی چون راه اندازی مرکز هدایت شغلی و کارایی تخصصی در تمامی دانشگاه ها بتوانند وضعیت بهتری را برای این حوزه به ارمان بیاورند. همچنین اتخاذ سیاست های تشویقی مانند شناسایی، معرفی و تقدیر از طرح های برگزیده اعضای هیات علمی به صورت سالانه و به مناسبت هفته پژوهش و فناوری از دیگر راهکارهای نظام آموزش عالی کشور برای بهبود وضعیت ارتباط میان دانشگاه و صنعت محسوب می شود.

ایده های وزارت علوم برای قوت بیشتر ارتباط با صنعت

اتخاذ تدابیری در راستای واکذاری طرح های پژوهشی و فناوری مورد نیاز واحدهای مختلف وزارتخانه ها و سازمان های دولتی به دانشگاه ها و پارک های علم و فناوری و همچنین ایجاد واحدهای تحقیق و توسعه در عرصه های صنعتی مستعد کشور به منظور فراهم سازی زمینه فعالیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیات علمی هم از جمله مواردی است که خود وزارت علوم به عنوان دو پیشنهاد موثر برای بهبود ارتباط میان این دو نهاد مطرح کرده است. بررسی پیشنهادات این وزارتخانه نیازمند مجال دیگری است، اما فی الحال باید فراموش کرد هرچوری که صنعت از طریق اجرای این دو ایده مجموعه وزارت علوم بوده و باید بسترهای لازم برای اجرای آنها را مهیا کند. هرچند برقراری ارتباط میان دانشگاه و صنعت همانند یک زنجیر است که از حلقه های مختلفی تشکیل شده و برای تکمیل آن

فرهنگستان

@farhikhtegandaily

WWW.FDN.IR

نیاز است بخش های مختلف کشور پای کار بیایند، اما قطعاً وزارت علوم نقش اصلی را در تکمیل این زنجیره برعهده دارد.

مدیرکل دفتر ارتباط با صنعت وزارت علوم: تدوین طرح تحول همکاری های دانشگاه ها با جامعه و صنعت در قالب ۴۴ اقدام

محمدسعید سیف، مدیرکل دفتر ارتباط با صنعت وزارت علوم در گفت وگوباه فرهنگستان «با تاکید بر اینکه خوشبختانه طی سال های اخیر ضرورت همکاری و هم افزایی بین دانشگاه ها و مراکز اجرایی و صنعتی مورد توجه دوطرف قرار گرفته است، گفت: «در همین راستا اقدامات موثری برای توسعه این فعالیت ها آغاز شده است که برنامه ریزی و جهت گیری برای تقاضا محور کردن پایان نامه های تحصیلی، افزایش دوره های مهارتی و شغلی برای دانشجویان، تصویب و ابلاغ طرح فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی در جامعه و صنعت، توجه بیشتر به قراردادهای صنعتی در آیین نامه های ارتقای اعضای هیات علمی، تلاش برای ماموریت گرایی دانشگاه ها و پاسخگویی به نیازهای منطقه و ملی، ساماندهی امور حقوقی و اجرایی قراردادهای ارتباط با صنعت در دانشگاه ها، افزایش تعامل و همکاری های اساسی با وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی مهم کشور و پایش وضعیت اشتغال دانش آموختگان و تلاش جهت بهبود آن از جمله این اقدامات محسوب می شوند.»

او ادامه داد: «در حال حاضر تقریباً در تمامی فعالیت های اجرایی و مهم کشور دانشگاه ها نقش اساسی ایفا می کنند، پیشرفت های دفاعی کشور، دستیابی به فناوری های نو، خودکفایی در محصولات مختلف و بسیاری موارد مشابه همه ریشه در دانشگاه ها و نیروهای متخصص پرورش یافته در این مراکز دارد. مسلماً در همه موارد این همکاری ها یک شکل نیست و بسته به موضوع نقش دانشگاه ها متفاوت بوده است. به طور مثال در موضوع هوافضا دانشگاه ها حتی وارد حوزه ساخت مافوق ایناز شده اند با درصانع نفت و گاز در بسیاری میادین نفتی دانشگاه ها نقش کلیدی برای افزایش بهره وری فعالیت ها داشته اند.»

مدیرکل دفتر ارتباط با صنعت وزارت علوم در همین زمینه افزود: «عقبه و پشتوانه علمی تمام شرکت های دانش بنیان و فناوری کشور دانشگاه ها هستند و همین مسیر این گونه نتایج و شرکت ها حاصل شده اند. بر این اساس باید ضرورت برنامه های توسعه ای کشور توجه بیشتر به استفاده از دانشگاه ها و اثربخشی آنها در این مسیر باشد. با این حال مسلمان نقش و محدوده فعالیت دانشگاه های کشور بسته به موقعیت جغرافیایی و همچنین حوزه تخصصی شان متفاوت است و همچنین از ادخال تجارب و قدمت نیز اختلافاتی باهم دارند، اما مسلم است که در حال حاضر تقریباً همه دانشگاه ها؛ چه دانشگاه های بزرگ و چه کوچک و جدید همه به دنبال اثربخشی در جامعه هستند.»

کمک به روند توسعه و پاسخگویی به نیازهای کشور ماموریت جدی دانشگاه است

سیف اظهار داشت: «امروزه دانشگاه ها با پاسخگویی به مشکلات کشور و کمک به روند توسعه را ماموریت جدی خود تلقی می کنند و این دیدگاه می تواند باعث ایجاد بسیاری از تحولات در حوزه های مختلف آموزشی و پژوهشی شود، تا جایی که به تدریج شاهد ایجاد دانشگاه های نسل سوم با دانشگاه های کارآفرین موفق خواهیم بود. همچنین خوشبختانه پراکندگی گسترده دانشگاه ها در تمامی استان ها، امکان و شرایط کمک به استان ها و مناطق کشور را ایجاد کرده و یکی از سیاست های اصلی در سال های اخیر این بوده که بتوانیم دانشگاه ها را در راستای بهره برداری مناسب از مزیت های استانی و منطقه ای تشویق و پشتیبانی کنیم.» او گفت: «به نظر می رسد اگر بتوانیم همکاری سازنده و موثری بین دانشگاه های هر استان با استانداری ها و ادارات مسئول استانی ایجاد کنیم، دستاوردهای اقتصادی و اجتماعی ارزشمندی حاصل می شود. در این راستا خوشبختانه حرکت هایی آغاز شده و امیدواریم با مشارکت وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی دیگر شاهد یک هم افزایی و همکاری راهبردی بین همه سازمان ها و دستگاه های اجرایی با دانشگاه ها باشیم و قطعاً نتیجه این همکاری وارد شدن یک پتانسیل قوی علمی به تمامی فعالیت ها و پروژه های کشور بوده و می تواند اثرات بسیار مفیدی به دنبال داشته باشد.»

مدیرکل ارتباط با صنعت وزارت علوم خاطر نشان کرد: «خوشبختانه در راستای ساماندهی و بهبود همکاری ها از سال ۹۸، طرح تحول همکاری های دانشگاه ها با جامعه و صنعت در وزارت علوم تصویب و توسط وزیر ابلاغ شده که براساس آن فعالیت های گسترده ای برای بهبود شرایط پیش بینی شده است. این طرح شامل ۴۴ اقدام می شود که هم مباحث کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت مدنظر قرار داده شده و امید است با همکاری همه دانشگاه ها و سازمان ها و دستگاه های ذی ربط بتوانیم یک تحول و بهبود اساسی در این همکاری ها ایجاد کنیم.»

کنکور در موعد مقرر برگزار می شود

وزیر بهداشت تصمیم ستاد ملی کرونا برای برگزاری کنکور و تعویق این آزمون بزرگ را اعلام کرد و گفت: «کنکور در تاریخ ۳۱ مرداد برگزار خواهد شد. جلسه بررسی نحوه برگزاری کنکور سراسری با حضور وزرای بهداشت و علوم، روسای کمیسیون های بهداشت و آموزش مجلس و جمعی از نمایندگان مجلس در وزارت بهداشت شب گذشته برگزار شد. سعید نمکی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در تشریح نتایج این نشست گفت: «بزرگ ترین دغدغه ما سلامت مردم بود، همه فرزندان ایران را فرزند خودمان می دانیم، جلسه مفصلی بود و مسائل زیادی بررسی شد و موارد بررسی شده مورد وفاق همگان قرار گرفت. حاصل این گفت وگو و بحث چند ساعته این شد که کمیته ای با حضور روسای کمیسیون ها تشکیل شود و در کنار همکاران من در وزارت بهداشت و وزارت علوم و تحقیقات و سازمان سنجش پروتکل ها مرور شوند و پروتکل ها با سختگیری بیشتری نسبت به آزمون دکتری تدوین شوند و در سه مرحله نقل و انتقال داوطلبان به داخل حوزه امتحانی، ورود و خروج با سختگیری انجام شود.» نمکی خاطر نشان کرد: «قرار شد فاصله گذاری دو متری رعایت شود، ماسک برای داوطلبان تأمین شود و تنها از ۲۰ درصد فضای مکان های برگزاری آزمون استفاده شود. همچنین مقرر شد ناظران، با اشتراک سازمان بسیج و سازمان های مردم بنیاد کنکور نظارت داشته باشند.» وزیر بهداشت گفت: «نهایتاً تصمیم به برگزاری کنکور در تاریخ مقرر ۳۱ مرداد گرفته شد تا داوطلبان از اضطراب خارج شوند.» نمکی افزود: «نظارت های قوی بر اجرای پروتکل ها خواهیم داشت تا حتی یک نفر هم به کرونا مبتلا نشود.»

نظام نامه آموزش مجازی کشور تدوین می شود

محمدهادی زاهدی، مدیر آموزش های الکترونیکی دانشگاه خواجه صنعتی نصیرالدین طوسی در گفت وگو با ایسنا، ضمن تشریح جزئیات برگزاری همایش ملی تبادل تجربیات دانشگاه ها و مراکز آموزشی در اجرای آموزش الکترونیکی در بحران کرونا، اظهار کرد: «این همایش به عنوان یک روش انتقال تجربه، تجربه مسئولان آموزش عالی، دانشجویان و کارشناسان حوزه آموزش در وزارتخانه علوم، آموزش و پرورش و آموزش پزشکی در طول چند ماه گذشته را در حوزه آموزش های الکترونیکی به اشتراک می گذارد و نوع مواجهه آنها با این بحران را مورد بررسی قرار می دهد. یقیناً دانشگاه های ما در عرضه این نوع آموزش ها با یک سری چالش ها مواجه بودند و در کنار آن فرصت های خوبی نیز فراهم شده است.» وی افزود: «به طور کلی می توانیم بگوییم با این همایش خط مشی آموزش مجازی روشن می شود و ما صاحب یک نظام نامه آموزش مجازی خواهیم شد. اگرچه در حوزه آموزش عالی یک نظام نامه مشخص داریم اما می خواهیم این نظام نامه را سطح بندی کنیم یعنی از حوزه سیاست گذاری راهبردی و بسترهای قانونی به بسترهای توسعه آموزش الکترونیکی نیز ورود کرده و راهنماهایی را برای اساتید، دانش آموزان، فرهنگیان و دانشجویان تدوین کنیم.» زاهدی تاکید کرد: «نتایج همایش فوق به این شکل می شود که خروجی آن سیاست های کلی، راهبردها، نظام نامه، شیوه نامه و دستورالعمل های لازم درخصوص آموزش مجازی را در شهریور ماه به دانشگاه ها ابلاغ کنیم تا ما نیز یک راهبرد کلان ملی در عرصه آموزش مجازی داشته باشیم.»

